

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א
ראש ישיבת "פלא יועץ"

פלא יועץ

- הודאה לה' -

ראוי להלל ה' על כל הטובה שעושה עמנו, ואף שאילו פינו מלא שירה וכו' לא נספיק להללו, ולו דומיה תהלה. עכ"פ בלא כלום אי אפשר, וראוי לכל אדם מעת לעת ומפקידה לפקידה להודות ולהלל את ה', ובפרט כשמספר איזה ענין שעשה והצלחה, תכף יהיה שם שמים שגור בפיו ויאמר, שבח לאל יתברך כי הפליא חסדו לי ועד כה עזרני לעשות כך וכך.

אפילו אם יש לו יסורין יש לו להלל לה' שזכה להיות מכלל אשר יאהב ה' יוכיח, ושאינו מכלל משלם לשונאיו, ושלא יסרו ביסורין יותר קשים ומרים, כי הוא רחום בדין וגובה חובתו של אדם בטובתו.

ואם העדיף ה' לו טובה יותר על אחרים ראוי לו להלל לה' המעדיף טובו עליו שלא בזכות רק ברחמיו ובחמלתו, כי כמה טובים ממנו חסרים כל טוב. ויכנע מאד ויקבע בלבו אמונה שלמה כי הוא הנותן לו כח לעשות חיל ומידו הכל ולו נתכנו עלילות.

ומכלל חסדי ה' ומשפטי ה' ישרים משמחי לב שמה שאנו מברכים אותו ומהללים לשמו על הטובה שעושה עמנו יערב לו, וה' יחשוב לנו למצוה ומקבלין עליה שכל עד שאמרו שכל מי שנעשה לו נס ואומר שירה, הנה שכרו שעושים לו נס אחר. היש חך מתוק מזה, לכן הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו.

(ספר "פלא יועץ" ערך 'הילול')

הטבע הוא נס

ותאמר רחל אל לאה תני נא לי מדודאי בנך (ל, יד)

מתבאר מן הכתובים כאן אשר "דודאים" סגולתן להולדה. וכן ידוע כי צורתו "צורת אדם". וא"כ לזה נתאמצה רחל להשיג את הדודאים הללו כדי להפקד. אכן קשה שבפסוק שלאחריו (פסוק כב) נאמר "ויזכור אלהים את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה" משמע שפקידתה נעשתה זולת הדודאים.

ובאמת בזוהר הקדוש (דף קנו:) אמרו כן, "אל תחשוב שהדודאים פתחו את עקרותה של רחל, אלא הקב"ה וכמ"ש 'ויפתח את רחמה', הרי שהקב"ה פתח ולא הדודאים!

אפס, עדיין צריך להבין, אם כן למה רצתה את הדודאים. ועוד איך תסמוך על דודאים ולא ח"ו על הקב"ה. אמנם דע לך, כי באמת אין שום דבר טבע בעולם, רק אנו הורגלנו לכך, ואנו חיים כמו בדמיון. ודמיון זה עשהו האלהים בעצמו וברא כך את עולמו. אבל באמת אין טבע ולכן כל מה שנעשה - זה באותו רגע עושהו הקב"ה בעצמו. ורק כך רצה האל כדי הטעייה לאנוש. ולמה עשה כן, אלא כדי לראות "היש משכיל דורש את אלקים" שיקום ויאמר "אין טבע - יש אלקים".

ונבאר הדבר: הנה מי שאוכל חי, והמרעיב עצמו מת. גם הנופל מההר - מת. וכוס זכוכית הנופל משמים על הסלע מתנפץ. והנה אילו ישליך אדם הזכוכית עלי סלע, ולא ישבר מה "הסבר" יתן לדבר. ודאי ירים ידיו ויאמר "פלא". ומה פשר פלא זה? אלא כאשר האלקים רצה אז עושה כרצונו. הנה בימינו ידענו על תינוקת רכה שנפלה מגובה של הקומה החמשית והתנפצה ונשפך "מוח" החוצה וההגולגולת נתרוססה לשברים רבים מאד. וכל הרואה אמר אין סיכוי לחיות ואם לחיות אזי המוח לא בריא וכו'. ואכן אחרי כמה שנים עם טיפולים וכו' חזרה ונעשית כאחד האדם (ואנכי ראיתיה ומקרובותינו היא - שבח לאל), ועתה האם יש דבר "המשכנע" לדבר כזה. וכמו כן, הפצצות לעשרות אלפים שמטילים הגוים על אנשי הדרום, וב"ה לא קורה כמעט כלום... האם יש לזה הסבר?!

אלא ודאי זהו אשר למדנו הרמב"ן שמתוך הניסים הגדולים תבין כי גם הטבע הוא נס ופלא.

וכמו כן רחל ידעה שרק תפלה תעזור לה וכן עשתה. וכן כתוב (שם) "וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה". ואפילו שלקחה הדודאים ידעה שהכל דמיון ורק זאת כדי "להראות" לה: "בנים אני רוצה". וכשם שיש סוג של "בקשה" מאלהים וכמו שעשתה, כן יש סוג של "מעשה" לומר מה רצונה. וע' זוהר שמות (יט).

שבת שלום ומבורך!

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

נטילת ידים שחרית לקטן

שאלה: מאיזה גיל צריך ליטול ידים בבוקר לתינוק.

תשובה: כדאי להקפיד מגיל שלש. ואשרי מי שמקפידים כבר מגיל יום ואילך, ויראו זרע ברך ה' גידולי קודש, כי כל טהרה מוסיפה באנוש.

זמן חינוך לנטילת ידים

שאלה: מאיזה גיל צריך להקפיד על נטילת ידים לילד שנכנס לביה"כ, או לסעודה.

תשובה: מגיל חינוך.

חינוך קטן בציצית

שאלה: ציצית שיש לה חוט קרוע, האם אפשר להלבישה לילד קטן. ומאיזה גיל צריך להקפיד על הילד שילבש ציצית כשרה.

תשובה: כל שהגיע לחינוך צריך להרגילו לדבר המותר ולא לדבר האסור. ואם בגדול הציצית פסולה אין להלבישו לקטן, ע' סימן שמג. ברם בגד שכשר לפי איזה דעות אפילו שיש פוסלים הציצית יש להקל. ובענין הגיל יש כתבו להרגילו מגיל שלש שנים ולא טרם הזמן הזה.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

נצוד לשונך

מתוך הספר "חפץ חיים"

כל זה, אפילו אם הספור היה על איש בינוני, אשר דרכו לזוהר מן החטא ופעמים יכשל בו, וכ"ש אם הספור היה על איש ירא אלהים, שעליו שייך יותר מצות עשה ד'בצדק תשפט עמיתך' והוא עובר על זה ודן אותו לכף חוב ומסכים להמספר בגנותו, בודאי עובר על אסור קבלת לשון הרע.

המורה להצלחת א. ש. ב. ח. תתי

הלכתא לשבתא

בספר חוט שני (פרק א הערה ב) העלה שמותר לבזבז להוצאות שבת יותר מחומש מממונו, ואף על פי שאמרו חז"ל (כתובות ב.) "המבזבז אל יבזבז יותר מחומש", זהו דוקא כשמבזבז לצורך מצוה בלבד, אבל אם רוצה לבזבז לצרכי גופו והנאותיו רשאי לבזבז כאות נפשו, וסעודות שבת הגם שמצוה הם, מ"מ יש בהם הנאת הגוף ועל כן רשאי לבזבז כרצונו. (מתוך חוברת 'קניית לשבת')

סגולת "פיטום הקטורת"

בספר הזוהר הקדוש (פרשת וירא מדרש הנעלם ד"ק) מספר על **רבי אחא** שהלך לכפר מרשא, הגיע אצל המזרח שלו, לחשו כל בני העיר ואמרו: אדם גדול בא כאן נלך אצלו. באו אצלו. אמרו לו: לא חם מר על אובדן נפשות? אמר להם: מהו? אמרו לו: זה שבעה ימים שיש מוות בעיר, וכל יום מתחזק ולא מתבטל. אמר להם: נלך לבית הכנסת ונבקש רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא. עד שהיו הולכים, באו ואמרו להם: פלוני ופלוני מתו, ופלוני ופלוני נטו למות.

אמר להם רב אחא: אין העת לעמוד כך, שהשעה דוחקת, אבל הפרישו מכם ארבעים בני אדם מאותם בעלי הזכויות הגדולות, עשרה עשרה לארבעה חלקים, ואני עמכם. עשרה לזוית אחת של העיר, ועשרה לזוית אחרת של העיר, וכן לארבעה זויות של העיר, ותאמרו בכל לב ונפש את ענין של קטורת הסמים שהקדוש ברוך הוא נתן למשה, וענין הקרבנות עמו. עשו כן שלש פעמים, והעבירו בכל העיר לארבע זויות, והיו אומרים כן. אחר כך אמר להם: נלך לאלו הנוטים למות ויכנסו מכם לבתיהם ויאמרו שוב סדר הקטורת והקרבנות, ולכשתסימו תאמרו אלו הפסוקים: ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטורת והולך מהרה אל העדה וכפר עליהם וגו', (במדבר יו, יא). וכן עשו ונתבטל מהם המוות. שמעו אותו קול שאומר: העצרו למעלה, שהרי דין שמים לא שורה כאן, שיודעים הם לבטל אותו.

אחר כך נחלש רבי אחא ונרדם, שמע שאומרים לו: כשם שעשית זאת להצילם, כן תעשה להם זאת להחזירם בתשובה, לך ואמור להם שיחזרו בתשובה, שהוטאים הם אותם אנשים, ואם לא יחזרו בתשובה תחזור עליהם המגיפה. עמד והחזיר אותם בתשובה שלימה, וקיבלו עליהם שלא יתבטלו מהתורה לעולם, ואחר זאת החליפו שם אותה העיר, וקראו לה "מתא מהסיא". עכ"ד (בתרגום הלשון).

וכתב הרב מעם לועז (פרשת כי תשא) כי זה ששינה רב אחא את שם העיר, כדי שיהיה להם זה לזכרון אותו המעשה, ולא ישובו לכסלה עוד.

(פתח שערי שמים)

לשמיעת שיעורי מורנו הרב שליט"א

קול הלשון: 03-617-1068 שלוחה 20

הגליון יוצא לאור על ידי מוסדות "מתן תורה" (ע"ר). ת.ד. 57124 ירושלים

www.MatanTorah.org

לקבלת הגליון בדוא"ל שלחו לו: dvartora1@gmail.com